

UUSI TESTAMENTTI JA TEOSOFIA.

III.

Ensimmäinen ehto.

Evankeliumein mukaan Jeesuksen opetus oli opetusta Jumalan eli taivasten valtakunnasta. Tätä »valtakunnan sanaa« hän julisti sekä julkisesti kansalle että yksityisesti oppilailleen. Oppilaat saivat tietää »salaisuudet«, saivat tietää, mitä »Jumalan valtakunta« ammatillisesti (teknillisesti) eli objektiivisesti (ulkokohtaisesti) merkitsi. Kansalle Jeesus puhui vertauksissa, koettaen siten herättää heissä ymmärtämis- ja tiedonhalua. Kukin kuulija saattoi omalla subjektiivisellä (itseperäisellä) tavallaan käsittää Jeesuksen saarnan sisällyksen, mutta tietysti Jeesuksella itsellään oli joku määrätty tarkoitus mielessä. Jos hän oppilailleen selittikin, että taivasten valtakunta tarkoitti Salaista Veljeskuntaa, ei hän nähtävästi sitä kansalle sanonut. Mutta koska hän yhtäkaikki kansallekin puhui taivasten ja Jumalan valtakunnasta, oli hänen tahtonsa ja toivonsa, että kansa häntä jollain tavalla ymmärtäisi. Hän ei voinut toivoa, että kaikki kuulijat arvaisivat hänen puhuvan Salaisesta Veljeskunnasta, josta heillä tugin oli mitään tietoa, vaan hän toivoi, että kaikki ymmärtäisivät hänen puheensa, niin että heillä siitä olisi henkistä apua. Ja tätä varten hänen täytyi kätkeä erityinen subjektiivinen merkitys nimitykseen »Jumalan valtakunta«. Ken sen subjektiivisen merkityksen ymmärsi, hän saattoi vähitellen valmistua kuulemaan saman asian todellisen, objektiivisen merkityksen.

Niinpä meidänkin, ennenkuin ryhdymme tarkastamaan, mitä vaatimuksia Jeesus asetti niille seuraajilleen, jotka nimenomaan pyrkivät taivasten valtakunnan jäseniksi, ensin on otettava selkoa siitä, mitä hän todellisuudessa opetti kansalle vertauksissaan. Sillä jos emme sitä ymmärrä, emme kelpaa hänen varsinaiseksi oppilaikseen.

»Ja Jeesus vaelsi ympäri koko Galileaa, opettaen heidän synagogissaan ja saarnaten valtakunnan evankeliumia ja parantaen kaikenlaisia tauteja ja kaikenlaisia kivuloisuuksia, joita oli kansassa. Ja hänen maineensa levisi koko Syyriaan, ja hänen tykönsä tuotiin kaikki sairastavaiset, monenlaisten tautien ja vaivain rasittamat, riivatut, kuunvaihetautiset ja halvatut; ja hän paransi heidät. Ja häntä seurasi paljo kansaa Galileasta ja Dekapolista ja Jerusalemissa ja Juudeasta ja Jordanin toiselta puolen.« (Matt, IV: 23-25).

Näin kertoo evankeliumi. Ajatelkaamme nyt, että olisimme olleet niiden joukossa, jotka Jeesusta seurasivat, kuuluivat hänen julkisia saarnojaan ja näkivät hänen ihmeellisiä tekojaan. Hän oli hyvä, säälliväinen, viisas ja suurilla voimilla varustettu ihminen. Hänen puheensa oli vakuuttavaa ja voimakasta, se oli yksinkertaista, mutta samalla ajatusta herättävää. Ja kun me näimme hänen tekojaan ja kuulimme hänen puhuvan Jumalan valtakunnasta, ymmärsimme, että hän puhui jostain semmoisesta, joka hänellä itsellään oli. Ei hänen sanansa olleet tuulesta temmattuja, vaan semmoista hän puhui, josta hänellä itsellään oli varmaa tietoa. Hän puhui tiedosta, joka hänellä itsellään oli, voimasta ja elämästä ja onnesta, jonka hän itse omisti. Ja me ymmärsimme, että hän tahtoi jakaa sitä tietoa meillekin, että hän tahtoi antaa meillekin omaa voimaansa, elämäänsä ja onneansa. Ymmärsimme hänen suovan, että mekin tulisimme osallisiksi siitä taivasten valtakunnasta, jossa Jumala hallitsi ja johon Jeesus kuului.

Ja me rupesimme ajattelemaan ja kysymään itseltämme: mikähän se Jumalan valtakunta on? Silloin ensin muistui mieleemme, mitä lapsina olimme oppineet, – että Jumala oli pilvissä asuva Jehova, joka ankarasti kosti kaikille, jotka rikkoivat hänen käskynsä. Oliko tämä Jeesuksen Jumala? Ei, sillä Jeesus teki aina vain hyvää. Missä hän liikkui, hän levitti iloa ja onnea ympärilleen. Sairaajat ja syntiset tulivat hänen luokseen – hän paransi ne. Ja hänen ainoa nuhteensa oli: älkää enää tehkö syntiä. Hänen kosketuksensa vapautti kaikesta kärsimyksestä, hänen paljas läsnäolonsa sai sydämet riemastumaan ja tekemään hyviä päätöksiä. Kun hän sanoi Sakkeukselle: »tänään, Sakkeus, tulen minä sinun luoksesi vierailemaan«, niin Sakkeus, tuo kelpo sielu, tunsu itsensä siitä niin kunnioitetuksi ja ylennetyksi, että kaikki paha katosi hänen sydämestään ja hän riemussa lupasi: »katso, Herra,

puolet omaisuudestani minä annan köyhille, ja jos joltakulta olen liikoja ottanut, niin annan nelinkertaisesti takaisin«. (Luk. XIX: 2-10). Semmoinen puhdistava ja hyvä voima oli Jeesuksella, eikä hänen Jumalansa ollut kostonhimoinen tyranni. Ei, Jeesuksen Jumala uhkui hyvyttä ja rakkautta.

Hyvyys ja rakkaus vallitsi siinä taivasten valtakunnassa, josta Jeesus saarnasi. Missä nyt tämä valtakunta löytyi, mistä se oli etsittävä? Oliko se meidän ulkopuolellamme, jossain kaukana pilvien takana? Ei, sillä olihan Jeesus itse joskus sanonut: »Jumalan valtakunta on teidän sisässänne.«

Ja kun tämän ymmärsimme, silloin silmämme aukenivat. Ennen Jumala oli meidän ulkopuolellamme, hyvä, vanhurskas, totinen, myös ankara, kova ja julma. Nyt Jumala ja hänen valtakuntansa olivat meissä itsessämme – hyvyys ja rakkaus asuivat meissä. Meissä asui myös ankaruus ja julmuus, mutta Jeesus näytti, että vain rakkaus ja hyvyys oli Jumala.

Kuinka selviksi tulivat nyt meille Jeesuksen kaikki vertaukset! »Taivasten valtakunta on kuin sinapinsiemen, kuin hapatus.« Niin, niin, hyvän voima oli meissä ensin pienen pieni, mutta kasvaa itsestään ja tulee vähitellen suureksi puuksi, tunkee vähitellen läpi koko meidän olentomme. »Taivasten valtakunta on kuin kuninkaan pojan häät«. Niin, sillä ei hyvän valtakunnassa tule toimeen se, joka ei itse rakasta hyvää, ei niitä ihmisiä, joissa Jumala asuu, ymmärrä se, joka ei tunne Jumalaa omassa sielussaan. »Taivasten valtakunta on kuin mies, joka kylvi hyvän siemenen peltoonsa«, vaikka siihen sitten kasvoi lusteitakin. Niin, meidän pitää vain huolehtia siitä, että hyvän valta meissä kasvaa. Meidän ei tarvitse kääntää silmäämmeäkään mihinkään pahaan. Jos hyvästä pidämme huolta, tulee kyllä leikkumies, tapahtuu kyllä semmoista, joka ottaa pahan meistä pois. Sillä muuten voi tapahtua, että me pahan ohessa hävitämme jotain hyvääkin.

Kuvaillessamme tällä tavalla, että olisimme eläneet mukana Galileassa Jeesuksen aikana, olemme nähneet päivän selvästi, mikä subjektivinen merkitys nimityksellä »Jumalan valtakunta« oli Jeesuksen suussa.

Taivasten valtakunta on hyvän voima ihmisessä. Tämän totuuden ymmärtäminen ja siihen uskomisen on ensimmäinen ehto sille, joka mielii päästä Jeesuksen oppilaaksi. Ihminen ei ole henkisesti vapaa, ennenkuin hän ymmärtää, että Jumala asuu hänen sisässään; hän ei voi henkisesti kehittyä, ennenkuin hän uskoo siihen Jumalaan. Ihmisen pitää rakastaa hyvää itsessään niin paljon kuin se mies, joka löysi peltoon kätketyn aarteen ja siitä iloissaan meni ja möi kaikki, mitä hänellä oli, ja osti sen pellon; tai niinkuin se kauppias, joka etsi jaloja helmiä ja löydettyään yhden kallisarvoisen helmen meni ja möi kaikki mitä hänellä oli ja osti sen. (Matt. XIII: 44-46 y. m.).

Hyvää ei ole rakastaminen eikä tekeminen pakosta – ei ulkonaisen eikä oman ymmärryksen pakosta –, vaan vapaasta sisällisestä sydämen riemusta. Jeesus osottaa tämän selvästi vertauksessaan kahdesta viinitarhatyöhön lähetetystä veljestä. Kun isä käski toista poikaansa työhön, vastasi tämä heti: »kyllä minä menen, herra«, mutta ei mennytkään – aivan niinkuin se ihminen, joka käsittää hyvyden jonkinmoiseksi ulkonaiseksi velvollisuudeksi. Toinen poika taas vastasi isälleen: »en tahdo«, mutta katui jalestäpäin ja meni – niinkuin tekee se ihminen, joka kuulee hyvän äänen omassa itsessään, vaikka sen voima vielä olisikin vähäinen. (Matt. XXI: 28-31).

Jumalan voima ihmisessä on vapauttava ja itsenäiseksi tekevä. Hyvään pyrkiessään ihminen ei saa pelätä mitään, ei itsessään eikä ulkopuolella itseään. Ja hyvään pyrkivän ihmisen tulee ymmärtää ja uskoa, että hänen on kehitettävä juuri sitä hyvää, jonka siemen on hänessä itsessään, ei jonkun toisen hyvää. Eikä hänen ansionsa lueta sen mukaan, paljonko hän on aikaansaanut, vaan siitä, kuinka uskollinen hän on ollut pyrkimyksessään, ja siitä, että hän on saanut aikaan niin paljon, kuin hänen voimassaan on ollut. Tämä totuus kuvastuu aivan selvästi Jeesuksen vertauksessa palvelijoille uskotuista talenteista. Ensimmäinen palvelija oli saanut viisi talenttia, toinen kaksi ja kolmas yhden, ja kun heidän sitten oli tehtävä tili herralleen talentein hoitamisesta, oli ensimmäinen kartuttanut ne kymmeneksi ja toinen neljäksi, ja heidän herransa oli tyytyväinen heihin. Mutta kolmas tuli ja sanoi: »Herra, minä tiesin sinut kovaksi mieheksi; sinä leikkaat sieltä, mihin et ole kylvänyt, ja kokoot sieltä, missä et ole eloa viskannut. Ja peloissani minä menin ja kätkin talenttisi maahan; katso, tässä on omasi.« Ja hänen herransa kutsui häntä syystä pahaksi ja laiskaksi palvelijaksi. (Matt. XXV: 14-30). Eikö tämä ole suoranainen nuhdesaarna niille, jotka opettavat, että ihminen on auttamattomasti syntiin

ja pahaan langennut olento, ja jotka sillä opillaan pelottavat ihmisiä luottamasta itseensä ja uskomasta siihen jumalsyntyiseen hyvyteen, joka piilee heidän omassa povessaan?

Tätä henkisen vapauden ihanneoppia, tätä uutta elämänintoa Jeesus tahtoi vertauksillaan opettaa. Kun ihminen tällä tavalla muutti mielensä – teki tällaisen parannuksen (Matt. IV: 17) – ja lakkasi pelkäämästä ulkonaista Jumalaa ulkonaisine käskyineen, kääntyen ainoan totisen Jumalan puoleen, jonka ääni kuului omalla tavallaan kunkin ihmisen sisässä, silloin hän oli käsittänyt Jumalan valtakunnan subjektivisen eli psykologisen merkityksen ja saattoi valmistua objektivisen eli todellisen taivasten valtakunnan oppilaaksi. Silloin hän oli hylännyt kaiken ulkonaisen auktoriteettiuskon ja ottanut henkiseksi oppaakseen sen ihanteen – sen Jumalan kuvan –, jonka hän järkensä silmällä näki sielunsa sydänmaassa. Ja nyt hän uudella tavalla alkoi kaivata opettajaa; ei hän enää halunnut sokeata sokean taluttajaa, vaan tiedon Mestaria, joka selvin piirtein osaisi kuvata hänelle hänen oman ihanteensa ja näyttää, minne se johti. Nyt hän saattoi hämmästyttämättä, loukkaantumatta ja epätoivoon joutumatta kuulla Mestarin opetukset niistä ehdoista, joiden täyttämistä vaadittiin kaikilta salaisen valtakunnan oppilaiksi pyrkijöiltä.

(Jatk.)
Pekka Ervast.

Omatunto 1906, N:o 14, Helsingissä, toukokuun 15 p:nä 1906, s. 131-133.